

LITERATURĂ (R)

1. Construirea vedetelor de subiect

Intrarea –vedetă de literatură oferă posibilitatea indexării, fie a textelor ce aparțin unei literaturi sau unui gen literar, fie a documentelor despre acea literatură sau gen literar; aceste ultime documente vor fi diferențiate în indexare prin adăugarea unei subdiviziuni de subiect sau de formă.

1.1. Intrări-vedetă

Vedeta “Literatură” și vedetele ce desemnează genurile literare pot fi urmate de un adjectiv ce precizează:

- naționalitatea, de ex.: *Roman polițist american*
- etnia, de ex.: *Basme țigănești*
- limba, de ex.: *Roman idiș*
- religia, de ex.: *Poezie islamică*
- civilizația, de ex.: *Fabule asiro-babiloniene*
- stilul, de ex.: *Literatură barocă*

Adjectivul folosit pentru literatură permite crearea genurilor literare urmate de același adjectiv, vedeta “Literatură” servind la grupare (subdivizare),

de ex.: *Roman idiș*

TG Literatură idiș

1.1.1. Când adjectivul de limbă se confundă cu adjectivul de naționalitate, ca la “francez”, “spaniol”, “german”, primează valoarea de naționalitate,

de ex.: *Literatură franceză (pentru literatura scrisă în Franța, oricare ar fi limba textului)*

Atenție : a nu se confunda cu “Literatură francofonă”, “Literatura germanofonă”, “Literatură hispanofonă”, “Literatură anglofonă”.

Literaturile și genurile literare ale vechilor colonii devenite independente sunt urmate de adjectivul de naționalitate actual, pentru literatura dinainte sau după cucerirea independenței,

de ex.: *Literatură zimbaweză*

1.1.2. În țările unde există două sau mai multe limbi oficiale, precizarea limbii se face prin expresia “de limbă [adjectiv]”,

de ex.: *Literatură elvețiană de limbă franceză.*

1.1.3. Această regulă se aplică și pentru țările a căror populație s-a constituit prin imigrație, precum Statele Unite, Canada, Israel, etc., unde minorități importante și-au dezvoltat literaturi proprii,

de ex.: *Literatura americană de limbă franceză*

1.1.4. În replică, ansamblul literaturilor unei regiuni multilingve ce depășesc granițele unei țări, își iau numele de la această regiune urmată de subdiviziunea “Literaturi” (care grupează toate genurile literare),

de ex.: *Regiunea Mediteraneană - - Literaturi*
UP Literatură mediteraneană

1.1.5. Când aceste vedete nu sunt urmate de subdiviziuni de subiect sau de formă, este vorba de texte. Acestea sunt vedete de formă și servesc la unificarea operelor,

de ex.: *Nuvele australiene*

La Biblioteca Națională a Franței, folosirea unor astfel de vedete de formă este rezervată culegerilor de texte.

În afara BNF, se poate, dacă este necesar și în cazul în care o indexare sistematică nu permite această regrupare, să se folosească intrarea -vedetă numai pentru a identifica textele aparținând unui gen literar (de ex.: Roman polițist) sau unei literaturi (de ex.: Literatură antileză de limbă franceză).

Dacă nu se dorește utilizarea vedetelor de subiect pentru a regăsi aceste texte, se folosesc intrările -vedetă ce desemnează literaturile și genurile literare numai urmate de subdiviziuni.

1.2. Intrari-vedetă urmate de subdiviziuni cronologice

1.2.1. Subdiviziunea cronologică se plasează direct după intrarea -vedetă,

de ex.: *Literatură franceză - - Sec. 19*

Roman englez - - Sec. 20

Aceste construcții “[intrare vedetă] - - [Subdiviziune cronologică]” sunt vedete de formă. Pentru datarea unei literaturi sau a unui gen literar, sa va consulta în toate cazurile lista de autoritate. Intrările -vedetă de tipul “Literatură [adjectiv de naționalitate sau de limbă]” sunt urmate de subdiviziuni cronologice. Unele din aceste subdiviziuni cronologice le sunt specifice (reflectând de ex.: stadiul limbii), altele [mai ales începând din secolul 15] sunt extrase din lista subdiviziunilor cronologice flotante. Pentru perioada Evului Mediu, dacă nu este prevăzută nici o subdiviziune cronologică specifică este necesară folosirea subdiviziunii cronologice “Înainte de 1500”,

de ex.: *Literatură engleză - - 1100-1500 (engleză medie)*

Literatură germană - - 1050-1500 (germană medie)

Literatură franceză - - Înainte de 1500

Aceste subdiviziuni cronologice servesc ca model pentru toate genurile literare ale aceeași limbi sau aceleași naționalități, după care ele pot fi folosite liber,

de ex.: *Literatură rusă - - Înainte de 1700*

permite construcția: *Poezie rusă - - Înainte de 1700*

1.2.2. În cazul literaturilor care nu aparțin unei țări sau unei limbi precise, periodizarea poate fi indicată printr-un adjectiv: “Antic”, “Medieval”, “Modern”, etc.

de ex.: *Poezie medievală*

UP Poezie - - 500-1500 (Ev Mediu)

1.3. Intrari- vedetă urmate de subdiviziuni de subiect sau de formă

Această construcție este folosită pentru indexarea studiilor referitoare la literatură și la genurile literare,

de ex.: pentru un studiu referitor la poezia franceză din Evul Mediu,

Poezie franceză - - Istorie și critică

1.3.1 Fac excepție de la această regulă, următoarele subdiviziuni de formă care sunt folosite la gruparea textelor:

subdiviziunile “Antologii”, “Traduceri [adjectiv de limbă]” și “Adaptări [adjectiv de limbă]”:

de ex.: pentru o antologie de poezie franceză, și anume o antologie de texte reprezentative ale acestui gen literar,

Poezie franceză - - Antologii

de ex.: Pentru o culegere de basme turcești traduse în franceză,

Basme turcești - - Traducere în limba franceză

subdiviziunile “Autori [adjectiv]” și “Autori de origine [adjectiv]” care pot fi folosite când scriitorii dintr-o țară aparțin unei anume confesiuni, unei minorități etnice, și “Femei scriitoare”. Acestea sunt subdiviziuni flotante, care se folosesc după toate vedetele ce

desemnează literaturile și genurile literare; ele nu pot fi urmate de o subdiviziune cronologică (vezi infra),

de ex.: *Literatura algeriană - - Femei scriitoare*
Literatură franceză - - Autori bretoni

Când autorii își păstrează limba de origine, se stabilește o vedetă de subiect suplimentară la literatura acestei limbi,

de ex.: *Literatură franceză - - Autori bretoni*
Literatură bretonă

1.3.2 În listă se regăsesc subdiviziuni pentru literaturi, subdiviziuni de subiect sau de formă care pot fi folosite după toate vedetele ce desemnează o literatură sau un gen literar; de asemenea aceste subdiviziuni pot fi folosite după vedetele construite pornindu-se de la denumirea unei regiuni multilingve ce depășește granițele unei țări urmată de subdiviziunea “Literaturi”,

de ex.: *Țări în curs de dezvoltare - - Literaturi - - Teme, motive*

1.4. Intrări- vedetă urmate de subdiviziuni cronologice și de subdiviziuni de subiect sau de formă

[Intrare -vedetă] - - [Subdiviziune cronologică] - - [Subdiviziune de subiect sau de formă]

1.4.1 Subdiviziunile “Autori [adjectiv]”, “Femei scriitoare” și “Influență [adjectiv]”, se plasează direct după intrarea -vedetă și nu pot fi urmate de subdiviziuni cronologice. Se stabilește, dacă este necesar, o vedetă de subiect suplimentară la denumirea literaturii sau a genului literar, urmată de o subdiviziune cronologică,

de ex.: 1. *Literatură engleză - - Autori irlandezi - - Istorie și critică*
2. *Literatură engleză - - Sec. 19 - - Istorie și critică*
1. *Roman german - - Femei scriitoare - - Istorie și critică*
2. *Roman german - - Sec. 20 - - Istorie și critică*

1.4.2. Subdiviziunea “Aprecieri” se plasează după intrarea-vedetă, aceasta fiind urmată, eventual, de o subdiviziune cronologică care indică perioada literaturii sau a genului literar la care se face referire,

de ex.: *Literatură franceză - - Înainte de 1500 - - Aprecieri*

Totuși, în cazul în care aprecierea este ulterioară periodizării literaturii sau genului literar la care se face referire, se va dubla printr-o a doua vedetă de subiect,

de ex.: Pentru un studiu de apreciere din secolul 19 referitor la literatura Evului Mediu,

1. *Literatură franceză - - Înainte de 1500 - - Aprecieri*
2. *Literatură franceză - - Aprecieri - - Sec. 19*

2. REGULI SPECIFICE DE INDEXARE

2.1. Folosirea subdiviziunilor “Nuvele”, “Piese de teatru”, “Poezii”, “Romane”.

Subdiviziunile de formă “Nuvele”, “Piese de teatru”, “Piese de teatru pentru tineret”, “Poezii”, “Poezii pentru tineret”, “Romane”, “Romane de curte”, “Romane pentru tineret”, pot fi folosite, dacă este necesar, pentru toate subiectele substantive comune și substantive proprii pentru operele literare al caror subiect îl constituie,

de ex.: *Pisică - - Nuvele*
Tiberius (Împărat roman: 0042 av. J.- C.-0037) - - Piese de teatru
Apartheid - - Poezii

Libertate - - Poezii pentru tineret
Albigenzi, Cruciadă (1208-1229) - - Romane
Monroe, Marilyn (1926-1962) - - Romane pentru tineret

Aceste subdiviziuni nu sunt urmate de "Istorie și critică". Pentru un studiu despre pisică în nuvela franceză, se stabilesc două vedete de subiect(vezi 2.4),

de ex.: 1. *Pisică- - În literatură*
2. *Nuvele franțuzești - - Teme, motive*

2.2 Studii despre o categorie de scriitori

2.2.1. Pentru documentele care studiază autorii ca pe o categorie de persoane (și nu pentru studiile critice asupra operelor lor), se pot folosi intrari-vedetă ce desemnează grupări de scriitori, completate eventual de un adjectiv:

de ex.: *Scriitori*
Autori dramatici
Autori dramatici englezi

Construcția vedetelor desemnând gruparea de scriitori prezintă excepții în raport cu tratarea generală a categoriilor de persoane.

2.2.1.1 Localizare

Indicarea naționalității se face cu ajutorul unui adjectiv de naționalitate care poate fi utilizat de sine stătător,

de ex. : *Scriitori francezi* (și niciodată *Scriitori – - Franța*)

Totuși, vom adăuga o subdiviziune geografică intrării -vedetă [Grupări de scriitori] urmată de un adjectiv de naționalitate :

pentru a localiza grupările de scriitori de o manieră mai precisă în interiorul țării lor

de ex.: *Scriitori germani - - Germania - - Bavaria*

sau pentru a trata, așa cum prevede regula categoriilor de persoană, un grup de scriitori care au scris în altă țară decât cea de naștere,

ex. : *Scriitori francezi -- Italia*
Poeți francezi -- Din străinătate

2.2.1.2 Datare

Contrar regulii aplicate până în prezent și enunțată în edițiile precedente ale Ghidului de indexare, și în urma includerii listei de subdiviziuni aplicabile categoriilor de scriitori în lista prevăzută pentru categoriile de persoane, subdiviziunile de subiect se vor plasa conform regulilor normale de construire LIVES-RO, înainte și nu după subdiviziunea cronologică,

ex. : *Scriitori francezi -- Condiții sociale – Sec. 19*

Pentru grupurile de scriitori urmate de un adjectiv care exprimă naționalitatea , nu se vor mai folosi subdiviziunile proprii literaturii corespondente,

ex. : *Scriitori englezi -- Evul Mediu*
(și nu : *Scriitori englezi -- 1100-1500 (Evul Mediu englez)*).

2.2.2 Pentru categoriile de persoane care sunt de asemenea scriitori (adică atunci când autorii aparțin unor grupuri altele decât cele naționale, etnice sau religioase), se vor folosi intrări

vedete cum ar fi “Copii scriitori”, “Prizonieri scriitori”, pentru documentele care îi percep ca fiind categorii de scriitori,

ex. : *Copii scriitori -- Franța*

Aceste vedete urmează regulile normale de construire LIVES-RO, în materie de localizare și datare.

În schimb, operele (volume de texte sau texte individuale) ale acestor categorii de persoane, care au intrat sub vedete de tipul: “Scrieri de copii [adjectiv]”, “Scrieri de prizonieri [adjectiv]”, “Scrieri de muncitori [adjectiv]”, etc., urmează regulile genurilor literare. În cazul unui studiu critic al acestor texte, se utilizează subdiviziunea “Istorie și critică”,

ex. : *Scrieri de prizonieri chileni* (volume de texte)

Scrieri de prizonieri chileni -- Istorie și critică (studii ale acestor texte)

Scrieri de muncitori francezi – Sec. 19 (volume de texte)

2.3 Studiul unui scriitor și studiul unei opere literare

2.3.1 Atunci când studiul vizează un scriitor sau o operă, pentru numele scriitorului se vor folosi subdiviziunile listei stabilite pentru persoane,

ex. : *Camus, Albert (1913-1960) -- Carieră -- Jurnalism*

Camus, Albert (1913-1960) -- Critică și interpretare

2.3.2 Atunci când un document studiază o anumită operă, vedeta de subiect se stabilește la numele autorului urmat de titlul operei,

ex. : *Camus, Albert (1913-1960). L'Étranger*

Vedeta de subiect se va stabili direct la titlu dacă studiul vizează o operă anonimă,

ex. : *Chanson de Roland*

Singurele subdiviziuni admise după un titlu de operă sunt cele care figurează în lista de subdiviziuni stabilite pentru titluri,

ex. : *Chanson de Roland -- Ilustrații*

2.4 Studiul unei teme literare

2.4.1 Atunci când un document studiază reprezentarea unei teme în literatură, se utilizează subdiviziunea “În literatură” după vedetă, care poate fi un concept, un loc, o persoană, etc.,

ex. : *Pace -- În literatură*

Animale -- În literatură

Charlemagne (0742-0814) -- În literatură

Paris (Franța) -- În literatură

2.4.2 Subdiviziunea “În literatură” se utilizează după o intrare -vedetă simplă, ea nu trebuie să fie precedată nici urmată de nici o subdiviziune de subiect, geografică sau cronologică. De exemplu, nu se va introduce “Femei -- Condiții sociale -- În literatură”, ci “Femei -- În literatură”. Singurele excepții admise au fost incluse în lista de autoritate.

2.4.3 Dacă este necesar, la subdiviziunea “În literatură,” care regrupează toate genurile literare, se stabilește o vedetă de subiect suplimentară literaturii sau genului literar considerat, eventual localizat și datat și urmat de subdiviziunea “Teme, motive”,

ex. : pentru un studiu asupra femeii în poezia franceză din secolul 20,

1. *Femei -- În literatură*
2. *Poezia franceză – Sec. 20 -- Teme, motive*

2.4.4 Dacă un studiu vizează o temă tratată de un autor, atunci este stabilită o vedetă de subiect suplimentară la numele autorului respectiv urmat de subdiviziunea “Teme, motive” sau la numele autorului urmat de un titlu din opera sa atunci când tema este abordată într-o anumită operă,

- ex. : 1. *Natură -- În literatură*
2. *Chateaubriand, François René de (1768-1848) -- Teme, motive*

1. *Mitologie -- În literatură*
2. *Tolkien, John Ronald Reuel (1892-1973). <The> Lord of the rings*

2.4.5 Pentru numele care desemnează războaie și revoluții, nu se utilizează subdiviziunea “În literatură”, ci se vor folosi subdiviziunile “Literatură și război”, “Literatură și revoluție” pentru studiile care tratează un anumit război sau revoluție în literatură cât și pentru documentele care tratează viața literară în timpul acelei perioade,

- ex. : *Franța -- 1789-1799 (Revoluție) -- Literatură și război*

2.5 Utilizarea subdiviziunii « Personaje »

Subdiviziunea « Personaje » se utilizează pentru un studiu general despre personajele din opera unui scriitor,

- ex. : *Hugo, Victor (1802-1885) -- Personaje*

Dacă studiul vizează o anumită categorie de personaje, subdiviziunea poate fi subdivizată din nou prin acea categorie (vezi lista de subdiviziuni stabilită pentru personaje),

- ex. : *Hugo, Victor (1802-1885) -- Personaje -- Femei*

Dacă studiul vizează un anumit personaj, se stabilește o vedetă de subiect suplimentară la numele personajului urmat de un calificativ « (personaj fictiv) » ,

- ex. : 1. *Hugo, Victor (1802-1885) -- Personaje*
2. *Esmeralda (personaj fictiv)*

2.6 Studii despre mișcările și grupările literare

Documentele care tratează mișcările sau grupările literare vor fi indexate cu termenul exact; nefiind necesar să se stabilească o vedetă de subiect la termenul generic,

- ex. : *Decadentism*

În schimb, dacă studiul vizează un anumit gen literar, o a doua vedetă de subiect se va stabili la acel gen literar,

- ex. : 1. *Romantism (mișcare literară) -- Rusia*
2. *Poezie rusă – Sec. 20 -- Istorie și critică*

Notă : Mișcările și grupările literare nu sunt asimilate literaturilor și genurilor literare și nu admit subdiviziuni specifice ale acestora, ca : “Istorie și critică”, “Teme și motive”, “Femei scriitori”, etc.

2.7 Utilizarea vedetelor “Teatru (gen literar)”, “Teatru [adjectiv]”, “Teatru”, “Teatre”

2.7.1 “Teatru (gen literar)”

Vedeta “Teatru (gen literar)” este folosită pentru volumele de teatru în mai multe limbi sau, dacă intrarea-vedetă este urmată de subdiviziuni, pentru documentele despre literatura teatrală în ansamblu, fără mențiune de naționalitate, de limbă sau de religie,

ex. : *Teatru (gen literar) -- Tehnică*

Teatru (gen literar) – Sec. 17 -- Bibliografie

2.7.2 “Teatru [adjectiv]”

Atunci când este necesar să se precizeze naționalitatea, limba sau religia literaturii teatrale, cuvântul “Teatru” este direct urmat de adjectivul respectiv,

ex. : *Teatru francez* (și nu : *Teatru (gen literar) francez*)

Teatru creștin (și nu : *Teatru (gen literar) creștin*)

Diferitele genuri de teatru (“Teatru didactic”, Teatru pastoral”, “Teatru popular, etc.) admit de asemenea adjective precizând naționalitatea, limba sau religia,

ex. : *Teatru politic german*

Vedeta “Teatru (gen literar)” și vedetele “Teatru [adjectiv]” se construiesc conform regulii aplicându-se la toate vedetele de genuri literare (vezi 2.1)

ex. : *Teatru francez – Sec. 20 -- Aspect social*

2.7.3 “Teatru”

Vedeta “Teatru” este utilizată pentru documentele care tratează reprezentarea jucată în texte literare. Această vedetă aparține domeniului artei spectacolului : ea nu trebuie deci să fie completată de adjectivele de naționalitate, de limbă, de periodizare sau de religie.

Vedeta “Teatru” poate fi urmată de subdiviziuni cronologice flotante.

ex. : *Teatru -- Franța – Sec. 17*

2.7.4 “Teatre”

Vedeta “Teatre” este utilizată pentru documentele care tratează teatrele din punct de vedere al construcției lor, al arhitecturii, al decorării, etc.,

Note :

1. Pentru teritoriile franceze de peste mare se utilizează adjectivul geografic actual,

ex : *Literatură martinicană*

2. “Antologii” Se utilizează în subdiviziune de formă la literaturile și genurile literare urmate, dacă e cazul, de o subdiviziune cronologică, pentru textele reprezentative ale literaturilor sau genurilor literare respective. Subdiviziunea “Antologii” nu va fi urmată de “Istorie și critică”; se stabilește, dacă e cazul, o vedetă de subiect suplimentară pentru “Antologii -- Istorie și critică”